

Ügyiratszám: NAIH/2019/7758/3
Hivatkozási szám: BM/636-48/2019.

Dr. Felkai László részére
közigazgatási államtitkár

Belügyminisztérium

szkhat@bm.gov.hu
andrea.farkas.rekasine@bm.gov.hu

Tisztelt Államtitkár Úr!

Köszönöm, hogy lehetőséget biztosított a Nemzeti Korrupcióellenes Program (2015-2018.) végrehajtásáról, a 2020-2022. közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia elfogadásáról, valamint az ahhoz kapcsolódó intézkedésekről szóló előterjesztés véleményezésére. Tekintettel a korrupcióellenes intézkedések és az információszabadság közös céljára, azaz az átláthatóság növelésére, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) továbbra is támogatja az előterjesztés célkitűzéseit.

1. A Nemzeti Korrupcióellenes Program (2015-2018) végrehajtásáról szóló jelentés (a továbbiakban: Jelentés) „2. Közbeszerzés” pontjához a Hatóság megjegyzi, hogy 2019. szeptemberében egy konzultációs ügyben a közbeszerzési eljárás adatainak nyilvánosságát részletesen elemző állásfoglalást készített és azt megküldte a Közbeszerzési Hatóságnak. Mivel a Hatóság és a Közbeszerzési Hatóság véleménye számos jogértelmezési kérdésben eltér, az egyeztetés még jelenleg is folyamatban van. A Hatóság állásfoglalásában ugyanakkor hangsúlyozza, hogy *„nem lehet kijelenteni, hogy azon közbeszerzési adatok, melyek nyilvánosságáról a közbeszerzésről szóló 2015. évi CXLI. törvény nem rendelkezik, adott esetben nem minősülnek közérdeklő adatnak”* és kiemelte, hogy a lezárt közbeszerzési eljárások adatai – így például valamennyi nyertes ajánlattevő ajánlata – főszabály szerint nyilvános. A fenti vélemény véglegesítését követően az összefoglaló tájékoztatót haladéktalanul megküldöm Önöknek, mivel célszerű lenne a Hatóság megállapításait beépíteni a Nemzeti Korrupcióellenes Program (a továbbiakban: Program) vagy a következő időszak valamely vonatkozó tájékoztató anyagába.

2. A Hatóság a Jelentés „3. Az átláthatóság növelése” pontjához a következő észrevételeket teszi. A Jelentés megállapítja, hogy *„jelenleg a jogalkalmazásban nincsenek olyan, rutinszerűen alkalmazott mechanizmusok, amelyek a szerveket rendszerszinten képesek lennének rászorítani közzétételi kötelezettségeik teljesítésére.”* A Hatóság ezzel egyetért és jelenleg egy olyan átfogó projekt előkészítése folyik, amely a közzétételi kötelezettségek teljesítésének felmérését tűzte ki célul, szükség esetén pedig kidolgozná a közzétételi kötelezettség nem teljesítése esetén alkalmazható szankciókat.

3. A Jelentés 3. pontja továbbá kijelenti, hogy *„a többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaságok jelentős része nem minősül közfeladatot ellátó szervnek”*. Ezzel a kijelentéssel a Hatóság nem ért egyet. A Hatóság következetesen képviselt álláspontja szerint – amelyet egy összefoglaló formájában a Program előkészítése során rendelkezésre is bocsátott – az állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok az információszabadság érvényesülése szempontjából közfeladatot ellátó szervnek minősülnek.

4. A Jelentés 3. pontja, és korábbi előkészítő anyagok alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy az állami tulajdonban álló gazdasági társaságok közzétételi kötelezettsége teljesítésének előmozdítását célzó, tervezett intézkedések közül csak kevés valósult meg. A Hatóság célzott vizsgálata és az annak eredményeként születő javaslatok hozzájárulhatnak majd a tervezett célok megvalósításához. Azonban a közzétételi kötelezettség fontos szerepét tekintve a korrupció megelőzésében, indokolt lenne a 2020-2022. közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégiában is tovább vinni a Program közzétételre vonatkozó célkitűzéseit.

5. Az NVSZ által végrehajtott ellenőrzések táblázata állománycsoportonként, azaz horizontális bontásban tartalmazza a statisztikai adatokat. Javasoljuk ezt kiegészíteni a vertikális bontással is, hiszen a reális korrupciós helyzetkép kialakításához azt is hasznos lenne ismerni, hogy az NVSZ által felgöngyölített ügyek milyen hányadában volt célszemély valamely állami szerv munkatársa, középvezetője, vagy felső vezetője.

6. A Jelentés több olyan állami nyilvántartást, informatikai rendszert, illetve a rendvédelmi szervek tevékenységét támogató műszaki megfigyelő rendszert - például az EESZT-t, az Arcképelemzési Rendszert, a Szitakötő projektet, a VÉDA-t - említ az antikorrupciós erőfeszítésekkel kapcsolatban, amelyekről úgy tudni, hogy nem az antikorrupciós tevékenység támogatása céljából lettek létrehozva, ezért kérdéses, hogy e rendszerek működése objektív adatok alapján ténylegesen mennyiben segíti elő az antikorrupciós tevékenységet, illetve az e rendszerek adatai felhasználásának milyen hányada irányul antikorrupciós célra. A statisztikai adatok elemzése révén lehetne választ találni arra, hogy mennyiben megalapozott a hivatkozott - elsősorban a belügyi tárca felügyelete mellett megvalósuló - informatikai rendszerek említése a Jelentésben.

Ez azért lényeges kérdés, mert világszerte aggodalmakat szül, hogy a technikai fejlődés - így különösen a nagy földrajzi területet átfogó automatizált megfigyelőrendszerek, a biometrikus személyazonosítás és magatartás-elemzés, az adatkezelések összekapcsolása, a big data adatkezelés és a mesterséges intelligencia alkalmazása - az állampolgárok tömeges és mind kiterjedtebb megfigyelését és ellenőrzését teszi lehetővé, ami hosszabb távon a demokratikus társadalmi rendszerek fennmaradását veszélyeztetheti. Véleményünk szerint ilyen körülmények közepette még a látszata is kerülendő, hogy az említett informatikai rendszerek korrupcióellenes harc eszközeként való bemutatása olyan fals összefüggésben történik, amely egy mindenki által elfogadott társadalmi célra hivatkozva próbálja legitimálni az állampolgárok tömeges ellenőrzését.

7. A Jelentés az NVSZ korrupciós kockázatelemzési tevékenységével kapcsolatban általánosságban utal poligráfok szettek beszerzésére, valamint a poligráf technológia hangelemző szoft-

verrel együtt történő alkalmazására. Az adatvédelmi hatóságnak az említett tevékenységről nincsen tudomása, noha olyan adatkezelésről van szó, amely valószínűsíthetően magas kockázattal jár az érintettek személyes adatai védelméhez való jog érvényesülésére, ezért a hatályos Infotv. szabályai értelmében az adatkezelés megkezdése előtt előzetes adatvédelmi hatásvizsgálatot kell folytatni, továbbá konzultálni kell az adatvédelmi hatósággal. A Jelentésben leírtak alapján az említett adatkezelés jogszerűsége kétséges.

Budapest, 2019. november „ 11 „

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár